

9.luokan arviointikriteerit 2022-2023

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS, 9.Ik.

Suomen kielen ja kirjallisuuden oppiaineen sisällöt jaetaan neljään kokonaisuuteen: vuorovaikutustilanteissa toimiminen, tekstien tulkitseminen, tekstien tuottaminen ja kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen. Oppiaineen 9. vuosiluokan yleiset tavoitteet (17 erilaista tavoitetta) määrittää **opetussuunnitelma**. Tässä linkki opetussuunnitelmaan, jossa on mukana myös arviointikriteerit:

<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016/opetussuunnitelmat/jspo/l1ov7/ov7/jk/skjk/aa9>

Kunkin opiskeltavan asiakokonaisuuden (esim. kielioppi) alussa oppilas asettaa itselleen **tavoitteita** asian oppimisen ja työskentelyn suhteen ja jakson lopussa **arvioi**, miten saavutti tavoitteet. **Tavoitelaput liimataan vihkoon**. Oppikirja on *Särmä 9*.

Yhdeksännellä luokalla

- kirjoitetaan monenlaisia arkielämässä tarvittavia tekstejä
- kerrataan kielioppia ja kielenhuoltoa
- opiskellaan Suomen kirjallisuushistoriaa ja sukukieliasioita
- viestitään ja tutkitaan media-asioita
- luetaan kirjoja (pyrkimys neljä kirjaa lukuvuoden aikana) ja esitellään niitä eri tavoin
- tehdään laaja kirjallisuustyö.

Oppiaine arvioidaan monipuolisen näytön perusteella. Arvioinnin kohteena ovat tiedot ja taidot, joita suomen kielen ja kirjallisuuden tunneilla saavutetaan. Numeroon vaikuttavat

- kokeet ja testit
- kaikki suulliset ja kirjalliset tehtävät ja tuotokset (kirjoitelmat, kirjallisuustyö, lukutehtävät, kotiläksyt, ryhmätyöt ym.)
- tuntiosaaminen ja osaamisen näyttäminen
- tuntityöskentely yksin, pareittain ja ryhmässä sekä osallistuminen toiminnallisiin tehtäviin.

Tekstien arvioinnin kriteerit: **sisältö**, **oikeakielisyys** ja **tekstilajin** mukaisuus. Teksteihin annetaan etukäteen tarkat ohjeet siitä, mitä harjoitellaan ja millainen tekstilaji on kyseessä (esim. asiateksti, TET-raportti, työhakemus). Yleensä opettaja antaa tekstistä palautteen, mutta voidaan käyttää myös vertais- tai itsearviointia.

Lukutehtävien arviointi: kirja on **luettu** ja siihen liittyvä **tehtävä tehty** asianmukaisesti määräpäivänä. Lukutehtäviin liittyvät tehtävänannot annetaan heti lukemisen alussa, jotta oppilas tietää, mitä on pyrkimyksenä tehdä ja millainen kirja kannattaa valita.

Kaikki tehtävät kannattaa tehdä ja palauttaa sovittuun päivään mennessä, sillä tekemättömät tehtävät ja myöhässä palautetut tuotokset vaikuttavat heikentävästi arvosanaan.

MATEMATIIKKA

Matematiikan opiskelun sisällölliset tavoitteet 9-luokalla:

- Ajattelun taitojen ja menetelmien vahvistaminen esim. päättelykyky ja taito perustella sekä tieto- ja viestintäteknologian käyttämisenä
- Funktiot ja yhtälöparit
- Trigonometriaa ja avaruusgeometriaa
- Tilastot ja todennäköisyys

Työskentelyn tavoitteet 9-luokalla:

- vastuun ottaminen omasta matematiikan oppimisesta
- muistiinpanojen tekeminen
- matemaattisen ilmaisun harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti
- matemaattisten ratkaisutapojen ja merkintätapojen harjoittelu itsenäisesti ja ryhmätyönä sekä vastauksen mielekkyyden pohtiminen
- matematiikan soveltaminen muissa oppiaineissa ja arkielämässä

Arviointi:

- tuntiaktiivisuus (esim. viittaaminen, muistiinpanojen tekeminen, tuntitehtävien tekeminen, ryhmätyöt ja vihkotyöskentely)
- kotitehtävien tekeminen (kirjalliset kotitehtävät ja läksynkuulustelut)
- työskentelyn taidoissa arvosanaan vaikuttavat oppilaan taito havaita matematiikassa opiskeltavien asioiden välisiä yhteyksiä, matemaattisesti oikeiden merkintätapojen tekeminen sekä kyky ratkaista matemaattisia tehtäviä luovasti ja loogisesti sekä taito arvioida vastausten mielekkyyttä
- summatiiviset kokeet (5 koetta/ lukuvuosi, joista yksi on matematiikan valtakunnallinen koe)
- lisätehtävien tekeminen
- itsearviointi

FYSIIKKA JA KEMIA

Kemian opiskelun sisällöt ja tavoitteet 9-luokalla:

- luonnontieteellinen tutkimus (tutkimisen taitojen oppiminen ja turvallinen työskentely sekä tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen)
- orgaaninen kemia ja orgaanisen kemian sovellukset

Fysiikan opiskelun sisällöt ja tavoitteet 9-luokalla:

- luonnontieteellinen tutkimus (tutkimisen taitojen oppiminen ja turvallinen työskentely sekä tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen)
- sähkö
- energia yhteiskunnassa

Arviointi:

- tuntiaktiivisuus (esim. viittaaminen, muistiinpanojen tekeminen, kirjallisten tuntitehtävien tekeminen ja vihkotyöskentely)
- kokeellinen laboratoriotyöskentely (työturvallisuuden huomioiminen, annettujen työohjeiden mukaan toimiminen, tutkimuksen suunnittelu avoimissa oppilastöissä, työskentely ryhmässä, havaintojen ja päätelmien tekeminen, tutkimisen taidot)
- kotitehtävien tekeminen (kirjalliset kotitehtävät ja läksynkuulustelut)
- summatiiviset kokeet (2 koetta/oppiaine)
- itsearviointi

BIOLOGIA

Opiskeltavat sisältöalueet:

- ihmiskehon rakenne, keskeiset elintoiminnot ja säätelyjärjestelmät
- ihmisen kehitys
- perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteet
- bioteknologian mahdollisuudet ja haasteet

Tarkemmat tiedot opiskeltavista sisältöalueista ja arviointiperusteista löytyvät vihkoon liimatusta jaksosuunnitelmasta.

Työskentelyn tavoitteet:

- opiskeltavien sisältöalueiden osaaminen ja ymmärtäminen
- luonnontieteellisen ajattelutaidon kehittäminen (syy- ja seuraussuhteet)
- biologisen käsitteistön, tutkimusvälineistön ja tieto- ja viestintätekniiikan asianmukainen käyttäminen
- pienimuotoisten biologisten tutkimusten tekeminen

- oman työskentelyn suunnittelemisen ja omaa oppimista edistävien työskentelytapojen vahvistaminen/valitseminen
- biologisten tietojen ja taitojen soveltaminen omassa elämässä

Lisäksi oppilaat ovat itse elokuussa 2022 asettaneet itselleen arvosanatavoitteen sekä pohtineet sitä, millä tavoin työskentelemällä arvosana on mahdollista saavuttaa.

Arviointi

Oppilaan tiedollinen ja taidollinen osaaminen huomioidaan arvioinnissa monipuolisesti. Oppilas saa tietoa oppimisen tavoitteista ennen uusien aihekokonaisuuksien ja työtapojen opiskelua. Opettaja antaa palautetta opintojen edistymisestä pitkin lukuvuotta. Arviointityön apuna käytetään itsearviointia ja vertaispalautetta sekä Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereitä (Biologia s. 182-192)

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Perusopetuksen%20p%C3%A4%C3%A4tt%C3%B6arvioinnin%20kriteerit%2031.12.2020_1.pdf

Arvosanaan vaikuttavat:

- tuntityöskentely (opetuksen seuraaminen, yhteisiin keskusteluihin osallistuminen, tuntitehtävien tekeminen, vihkotyöskentely; työskentely yksin, parin kanssa ja ryhmässä)
- kokeet
- erikseen arvioitavat tuntitehtävät (arviointiperusteet annetaan tehtävien yhteydessä)
- kotitehtävien tekeminen ja läksyjen osaaminen
- sinnikäs ja vastuullinen opiskeluasenne

MAANTIETO

Opiskeltavat sisältöalueet:

- luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuus
- ihmisoikeudet
- väestönkasvu ja kaupungistuminen
- Itämeren alueen ympäristöongelmat ja suojeleminen
- elinkeinot, luonnonvarojen kestävä käyttö, biotalouden mahdollisuudet
- vaikuttamismahdollisuudet oman ympäristön suunnittelussa ja kehittämisessä
- vastuullinen elämäntapa ja kuluttaminen

Työskentelyn tavoitteet:

- opiskeltavien sisältöalueiden osaaminen
- maantieteellisen ajattelutaidon kehittäminen ja maantieteellisten kysymysten esittäminen
- maantieteellisten tutkimustaitojen harjoittelu
- ajankohtaisten tapahtumien seuraaminen

- ihmismaantieteellisten ilmiöiden tutkiminen (ihmisen ja luonnonympäristön välinen vuorovaikutus)
- ympäristön ja siinä tapahtuvien muutosten havainnoiminen
- arkielämän geomeediataitojen harjoittelu
- vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen kehittäminen
- maantieteellisen tiedon esittäminen

Arviointi:

Oppilaan tiedollinen ja taidollinen osaaminen huomioidaan arvioinnissa monipuolisesti. Oppilas saa tietoa oppimisen tavoitteista ennen uusien aihekokonaisuuksien ja työtapojen opiskelun aloittamista. Opettaja antaa palautetta opintojen edistymisestä pitkin lukuvuotta. Arviointityön apuna käytetään itsearviointia ja vertaispalautetta sekä Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereitä (Maantieto alkaen s. 193)

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Perusopetuksen%20p%C3%A4%C3%A4tt%C3%B6arvioinnin%20kriteerit%2031.12.2020_1.pdf

Arvosanaan vaikuttavat:

- tuntityöskentely eri työtavoin (opetuksen seuraaminen, yhteisiin keskusteluihin osallistuminen, tehtävien tekeminen, vihkotyöskentely; työskentely yksin, parin kanssa ja ryhmässä)
- erikseen arvioitavat tuntitehtävät (arviointiperusteet annetaan tehtävien yhteydessä)
- koe- ja testiarvosanat
- kotitehtävien tekeminen ja läksyjen osaaminen
- sinnikäs ja vastuullinen opiskeluasenne

USKONTO (ev.lut) 9.lk.

SISÄLLÖLLISET TAVOITTEET:

- Raamattuun tutustuminen
- Etiikan perusteisiin tutustuminen
- Tutustuminen luonnonuskontoihin, uusiin uskonnollisiin liikkeisiin ja uskonnottomuuteen

TYÖSKENTELYN TAVOITTEET:

- Tavoitteena on, että oppilas:
 - o oppii ottamaan vastuuta opiskelustaan
 - o seuraa opetusta
 - o toimii opettajan antamien ohjeiden mukaan
 - o oppii hyödyntämään tietoja uskonnoista ja katsomuksista omassa elämässään
 - o harjoittelee uskonnon ja katsomusten lukutaitoa
- Työskentelytavat:
 - o opettajajohtoinen opetus

- o itsenäiset tehtävät ja ryhmätehtävät
- o projektit
- o yhteiset keskustelut
- o kokeet ja testit

ARVIOINTI:

- Tuntiaktiivisuus (keskittyminen työskentelyyn, opetuskeskusteluihin osallistuminen ja viittaaminen)
- Tunti- ja kotitehtävien tekeminen
- Yksilö- ja ryhmätyöt
- Projektit
- Itsearviointi ja vertaisarviointi
- Kokeet ja testit

Arvioinnin tukena toimii myös Joensuun seudullisen opetussuunnitelman arvioinnin tukitaulukko 9.luokan osalta. Taulukko löytyy seuraavasta linkistä:

<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016/opetussuunnitelmat/jspo/l1ov7/ov7/uskonto/eu/at7:file/download/efbbf8bf489cf480e161789efcedcc69e91efb9d/UE%20arviointiasteikko%207-9-1.pdf>

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO 9Ik

Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus: Perehdytään ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen. Tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, kuten holokaustiin. Tutustutaan erilaisiin käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta, esim. humanistiseen, utilistiseen, mystiseen ja luontokeskeiseen. Perehdytään luonnon ja yhteiskunnan kestävä tulevaisuuden mahdollisuuksiin sekä ympäristöetiikkaan liittyviin kysymyksiin kuten eläinten oikeuksiin. Pohditaan, miten voidaan toimia vastuullisesti kestävä tulevaisuuden hyväksi.

Työskentelytapoja:

- opettajajohtoinen työskentely
- yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely
- yhteiset keskustelut
- kokeet ja testit, tiedonhakutehtävät
- mahdollisesti projekti itse valitusta maailmanperintökohteesta ja/tai uskonnosta

Arviointi:

- aktiivinen osallistuminen tuntityöskentelyyn (keskittyminen työskentelyyn, opetuskeskusteluihin osallistuminen, yksilö- ja ryhmätyöt)
- tunti- ja läksytehtävien tekeminen (myös kotona lukuläksynä oppikirjan tekstin tutkiminen)
- mahdollinen projektityö ja/tai tiedonhakutehtävät

- kokeet ja testit
- opettajan havainnot
- oppilaan itsearviointi

TERVEYSTIETO 9.Ik

Terveystiedon opetuksen tavoitteena yhdeksännelle luokalla on, että

- oppilas tunnistaa ja tarkastelee kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä ja niihin liittyviä arvoja
- oppilas ymmärtää omien valintojensa vaikutuksen oman toimintakykynsä näkökulmasta
- oppilas ymmärtää elintapojen terveyttä ylläpitävät ja edistävät vaikutukset
- oppilas tunnistaa ja arvioi omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja

Oppikirja Lähde 7-9. Sisältöaluetta opiskellaan pääosin oppikirjan ja verkkomateriaalien avulla. Tunneilla käsitellyt aiheet näkyvät Wilman tuntipäiväkirjassa.

Oleellimmat sisältöalueet:

S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

- mielen hyvinvointi
- stressin ja kriisien käsittely

S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

- sairauksia ehkäisevät tekijät
- ravitsemus, ravitsemuksen ongelmat
- mielenterveys
- ajankohtaiset terveysilmiöt
- keskeiset ja ajankohtaiset tartuntataudit
- kansantaudit

S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

- terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn keinoja
- terveyspalvelut ja kansalaistoiminta
- ympäristön terveysriskit

Arviointi

Terveystiedon arvioinnin kohteena on terveysosaamisen eri osa-alueiden arviointi. Tietojen soveltaminen sekä kriittinen arviointi ja laajempien kokonaisuuksien hahmottaminen aiempien tietojen avulla korostuvat. Arviointia tehdään jatkuvasti tuntityöskentelyn, erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin osallistumisen, ryhmätöiden ja kirjallisten näyttöjen kuten tehtävien ja kokeiden perusteella.

Päätösarvioinnin päivitettyt kriteerit löytyvät osoitteesta

<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Perusopetuksen%20p%C3%A4%C3%A4tt%C3%B6arvioinnin%20kriteerit%2C%20TT.pdf>

RUOTSI 9. lk

Sisällölliset tavoitteet:

- Ruotsinkielisten maiden kulttuureihin tutustuminen ja tietämyksen syventäminen erityyppisten tekstien avulla.
- Teemoina ovat rahankäyttö, ympäristö, viestimet, tunteet sekä työ ja tulevaisuus.
- Kielen rakenteissa kerrataan paljon vanhoja perusasioita (mm. substantiivin, verbin ja adjektiivin taiputus, sanajärjestys), uusina asioina opiskellaan pluskvamperfekti, att-sanan käyttö infinitiivin edellä, konditionaali ja adjektiivin vertailumuodot

Työskentelyn tavoitteet:

- Rohkaistaan oppilasta käyttämään ruotsin kieltä aktiivisesti monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa.
- Rohkaistaan oppilasta asettamaan tavoitteita ja hyödyntämään monipuolisia tapoja kielten oppimiseen.
- Rohkaistaan oppilasta arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä muiden kanssa (itse- ja vertaispalaute).
- Tunnistetaan kielten opiskelutaidoissa omat taidot ja vahvuudet ja hyödynnetään niitä.
- Osallistutaan yksin, parin kanssa ja ryhmissä aktiivisesti monipuolisiin työskentelytapoihin erityyppisissä oppimisympäristöissä.
- Harjoitellaan tekstien tulkinta- ja tuottamistaitoja

Arviointiin vaikuttavat seuraavat asiat:

- Arvosanat kirjallisissa testeissä ja kokeissa
- Kotitehtävien teko
- Tuntityöskentely ja tuntiaktiivisuus
- Työskentely pari- ja ryhmätöissä
- Suulliset ja kirjalliset tuotokset

ENGLANTI 9lk

- Tutustutaan ja syvennetään tietoja englanninkielisten maiden kulttuureista erilaisten tekstien avulla, joiden teemoja ovat mm. ihmissuhteet, aikuistuminen, opiskelu ja ammatinvalinta, tiedotusvälineet, ihmisen vaikutus ympäristöönsä, kulttuurin eri muotoja.
- Kielitaidon käsitteistä kerrataan aiemmin opiskellut aikamuodot, opiskellaan infinitiiviä ja verbin ing-muotoa, passiivia, relatiivipronomineja ja -lauseita, epäsuoraa esitystä ja epäsuoraa kysymystä ja 2.konditionaalia.
- Kielten opiskelutaitoja vahvistetaan ja ohjataan niitä monipuolistamaan mm. opettajan koostamalla vinkkilistalla. Aktiiviseen tiedonhakuun ja vastuun ottamiseen omasta oppimisesta kannustetaan periaatteella: ”Jos en tiedä, yritän ottaa ensin itse selvää”. Taitoa toimia vuorovaikutuksessa, tulkita tekstejä ja tuottaa tekstejä harjoitellaan toiminnallisesti, suullisesti ja kirjallisesti yksin, parin kanssa ja ryhmissä sekä sähköisiä oppimateriaaleja- ja ympäristöjä hyödyntäen koulussa ja oppituntien ulkopuolella.

Arviointi: tuntityöskentely ja kotitehtävistä huolehtiminen, kirjoitustehtävät, kirjalliset testit ja kokeet, mahdollinen suullisen kielitaidon koe, oppilaan itsearviointi eri tavoin, keskustelut, opettajan havainnot, vertaispalaute.

YHTEISKUNTAOPPI

Sisällölliset tavoitteet:

9. luokan yhteiskuntaopissa perehdytään yksilön vastuisiin, velvoitteisiin, oikeuksiin sekä oman elämän ja talouden hallintaan. Paneudutaan erilaisiin mahdollisuuksiin oman tulevaisuuden suunnittelussa tutustumalla työelämään ja elinkeinoihin. Paneudutaan demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion periaatteisiin ja toimintatapoihin. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanaviin ja keinoihin. Perehdytään talouden peruskäsitteisiin, ilmiöihin ja keskeisiin toimijoihin. Lisäksi perehdytään talouden ja hyvinvoinnin kysymyksiin muun muassa työn, ammattien ja yrittäjyyden kautta.

Työskentelyn tavoitteet:

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua aktiiviseksi, vastuuntuntoiseksi ja yritteliäiksi kansalaisiksi. Oppiaineen tehtävänä on antaa

yhteiskunnan toiminnasta ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilaita kehittämään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudellisiksi toimijoiksi. Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään. Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä.

Työskentelytavat:

- * opettajajohtoinen opetus
- * opetuskeskustelut
- * itsenäinen työskentely
- * pari- ja ryhmätyöt
- * esiintymisharjoituksia parin kanssa tai ryhmän osana
- * kokeet

Arviointi:

- * tuntiaktiivisuus (esim. osallistuminen keskusteluihin, vihkotyöskentely
- * kirjalliset yksilö-, pari- ja ryhmätyöt
- * edellisiin liittyen itsearviointia
- * kirjalliset kokeet (1-2 koetta/jakso)

LIIKUNTA (yhteinen)

Liikunnan arvosanasta tulee muodostumaan 50 % oppimisesta (eli tavoitteiden mukaisesta edistymisestä) ja 50 % muodostuu työskentelystä liikuntatunneilla.

Puolet eli 50 % liikunnan arvosanasta perustuu edistymiseen numeroiduissa tavoitteissa eli

- Liikuntataidoissa mm. havaintomotoriikka, välineenkäsittelytaidot ja liikkumistaidot monipuolisesti eri ympäristöissä ja eri vuodenaikoina
- Fyysisten ominaisuuksien mm. voima, kestävyys, nopeus ja liikkuvuus arvioinnissa, ylläpidossa ja kehittämisessä

Puolet eli 50 % liikunnan arvioinnista perustuu työskentelyyn mm.

- aktiivinen työskentely tunnilla mm. erilaisten liikuntamuotojen kokeileminen parhaansa yrittäen
- turvallinen ja asiallinen toiminta tunneilla
- rakentava vuorovaikutus ja yhteistyö
- vastuullinen toiminta ja reilun pelin periaatteiden noudattaminen

Oppilas arvioi säännöllisesti omaa kehittymistään oppimisessa ja työskentelytaidoissa.

Oppilaan itsearviointia voidaan tukea itsearviointilomakkeiden ja arviointikeskustelujen avulla. Itsearviointin toteutustavat ovat sidoksissa opetusryhmään, - aikaan, opetettavaan aiheeseen ja opettajan pedagogisiin valintoihin.

Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa sekä muiden testien tuloksia ei käytetä arvioinnin perusteena.

Arvioidaan oppilaan jatkuva näyttö seudullisen OPS:n tavoitteiden mukaan. Lopullinen arvosana perustuu paitsi jatkuvaan näyttöön myös oppilaan itse- ja vertaisarviointiin sekä käytyyn arviointikeskusteluun.

Sisällöt, tavoitteet ja arvioinnit näkyvät vuosikellossa.

OPPILAANOHAUS

Oppilaanohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppilaanohjauksessa arviointi on formatiivista arviointia, joka perustuu oppilaiden itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä.

Oppilaat pohtivat yhdessä oppilaanohjaajan kanssa ja oppivat arvioimaan valmiuksiaan, osaamistaan ja taitojaan, toimintakykyään, toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilaita ohjataan tunnistamaan arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin.

He harjaantuvat arvioimaan tiedonhankinta- sekä tieto- ja viestintäteknologian taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa. Oppilaita kannustetaan kiinnittämään huomiota myös taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Oppilaita ohjataan tiedostamaan erilaisten itsearviointimenetelmien ja -välineiden taustat sekä tunnistamaan niiden käyttömahdollisuuksia omassa urasuunnittelussaan. Oppilaanohjaajan tuella oppilaat oppivat löytämään tuki- ja ohjauspalveluita tarjoavat tahot koulussa ja yhteiskunnassa sekä kehittävät taitoaan hakea tarvitsemiaan palveluita

Ohjauksen toteutuksessa ja arvioinnissa tukeudutaan opetussuunnitelman ohella Joensuun seudulliseen ohjaussuunnitelmaan, jota päivitetään parhaillaan syksyn 2022 aikana

Sisällölliset ja työskentelyn tavoitteet 9.luokalle

Itsetuntemuksen kehittyminen ja vaihtoehtojen horisontin laajeneminen

- Yhteisössä toimijana kehitytään
- Oppimaan oppimisen taitoja syvennetään ja vastuuta otetaan omasta opiskelusta
- Tavoitteiden asettaminen opintojen päättövaiheeseen ja jatko-opintoihin hakeutumiseen
- Itsearviointitaitojen kehittämistä, omien vahvuuksien tunnistamista
- Urasuunnittelutaitojen kehittämistä
- Motivaation tukemista ja tunnistamista
- Omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamisen harjoittelu: arvot ja asenteet
- Vaihtoehtojen tuntemuksen kehittämistä
- Kriittisen tiedonhaun taitojen ja valmiuksien kehittämistä
- Eri tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden hyödyntämistä

Työelämätaitojen kehittyminen

- Työelämään tutustuminen (5 päivää 9.luokalla), ammatteihin, työelämään, ammattialoihin ja yrittäjyyteen
tutustuminen
- Työnhakemisen harjoittelu
- Työelämän tasa-arvokysymykset
- Mahdollisuus harjaannuttaa taitojaan toimijana erilaisissa ympäristöissä
- Kiinnitetään huomiota opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen sekä vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseen

Työskentelymuotoina

- Yksilöohjaus, luokkamuotoinen ohjaus, pienryhmäohjaus
- Koulutustutustumiset, koulutuskokeilut

Oppilaan arviointi

Oppilaan ohjaustarvetta on arvioitu ja seurattu edellisen vuoden keväällä ja erityisesti 9.lk alkuvaiheessa. 9.lk syyslukukaudella jatketaan henkilökohtaisia jatko-opintoihin ja tulevaisuuteen liittyviä keskusteluja jokaisen oppilaan kanssa. Yksilöllistä tehostettua oppilaanohjausta tarjotaan oppilaan tarpeiden mukaisesti ja tehostettua ohjausta saavalle laaditaan jatko-opintosuunnitelma.

Oppilaan yksilöllistä kehittymistä tavoitteissa arvioidaan sanallisesti oppimistehtävien avulla, ohjauskeskusteluissa ja työelämään tutustumisen jälkeisessä arviointityössä.

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET

Käsityö 9 (kovat materiaalit)

Oppisisällöt

9. luokalla oppilas vahvistaa seuraavia edellisten vuosien aikana omaksumiaan tietoja ja taitoja:

- perinteiset puuliitokset
- vannesahan käyttö, tasohöyläkoneen käyttö ja oikohöylän käyttö valvotusti
- kylmäpakotus, niittaus
- betonin valaminen, hionta ja kiillotus,
- muovin hionta, kuumamuotoilu,
- liimapuun valmistus
- ahjo, takominen
- lieriösorvaus
- Mig-hitsaus

Oppilas voi toteuttaa sisältöjä omavalintaisilla töillä. Omavalintaisuutta oppilas toteuttaa koulun materiaalivarantojen, ajan ja Opetussuunnitelman asettamissa rajoissa.

Työskentelyssä arvioidaan:

- osallistuminen
- havaintojen teko ja ratkaisut työn eri vaiheissa
- työkalujen käsittely
- turvallisuus
- säännöt
- vastuullinen ja itsenäinen työskentely / omasta työstä huolehtiminen

Omasta työstä huolehtiminen tarkoittaa paitsi yleistä huolellisuutta myös, että työ viedään pois sen valmistuttua. Määräajan jälkeen koulun tiloihin jääneet työt laskevat oppilaan arvosanaa.

Tarkentava linkki vuosisuunnitelmaan ja itsearviointikaavakkeeseen ohessa:

[Käsityön kovien materiaalien vuosikello ja arvioinnin perusteet luokat 7-9.docx](#)

KUVATAIDE

Opetuksen sisältö:

- Kuvantekemisen tekniikat, kuten piirtäminen, maalaus, kuvanveisto ja rakentelu, grafiikka, valokuvaus, liikkuva kuva, digitaalinen kuva, tilataide ja yhteisötaide. Tavoiteltavaa olisi löytää jokaiselle oppilaalle jotain, mikä inspiroi ja tuo onnistumisenkokemuksia.
- Taiteen merkitys nyky-yhteiskunnassa historian eri aikakausina.
- Ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt sekä ympäröivä maailma.
- Taiteen merkitys yhteiskunnassa ja erilaiset visuaalisen alan ammatit.

- Oma minäkuva suhteessa ympäristöön ja arkielämään.
- Yhteisöllisyys, mm. koulun juhlien ja tapahtumien järjestäminen.

Työskentelyn tavoitteet:

- Oppilas syventää omaa kuvallista tietämystään ja osaamistaan. Työskentelyn lähtökohtana huomioidaan oppilaiden toiveet ja kiinnostuksenkohteet.
- Syyspuolella kuvataidetunneilla tutustutaan monipuolisesti kuvanrakentamisen perusteisiin, kuvaviestintään ja kulttuureihin sekä hyödynnetään monipuolisesti erilaisia kuvataiteen tekniikoita ja materiaaleja.
- Kevätlukukaudella jokainen oppilasideoi ja valmistaa lopputyön, johon hän paneutuu useiden viikkojen ajaksi. Opiskelija saa itse valita tekniikan, materiaalit ja aiheen. Jokainen oppilas kokoaa portfolion, jossa esittelee lopputyötään tekstein ja kuvin. Portfoliossa opiskelija perustelee ja selostaa kirjallisesti lopputyöhön liittyvää työskentelyprosessiaan, valintojaan ja arvioi omaa osaamistaan.

Arviointi:

- Arviointi on ohjaavaa ja korostaa oppilaan vahvuuksia. Arviointi kohdistuu koko työskentelyprosessiin. Arviointiin sisältyy: opettajan havainnointi ja palautteenanto sekä itsearviointi ja vertaisarviointi. Arvioinnissa edellytetään, että oppilas on suorittanut annetut tehtävät. Oma-aloitteisuus, motivaatio sekä lisätehtävät ja omalla vapaa-ajalla tehdyt työt voivat vaikuttaa positiivisesti oppilaan arvosanaan.

VALINNAINEN MUSIIKKI

Opetus painottuu oma-aloitteiseen musiikin tuottamiseen ja soittamispelon ylitsepääsemiseen. Tavoitteena on saada oppilas kiinnostumaan musiikista entistä enemmän ja kokeilemaan rohkeasti eri asioita sen parissa. Tunneilla soitetaan, lauletaan ja kuunnellaan musiikkia aktiivisesti. Työskentelyä tehdään myös tietokoneilla / tableteilla ja valmistellaan erilaisia esityksiä koulun juhliin.

Koska opetukseen ei automaattisesti sisälly kirjallista koetta, on jatkuva tuntinäyttö suuressa osassa arviointia. Kiihittävä numeroa tavoittelevan on pystyttävä toimimaan aktiivisesti osana musiikkiryhmää sekä tsemppaamaan ja tarvittaessa opastamaan muita oppilaita. Soittotaidon ei tarvitse olla huippuluokkaa tunneille tultaessa, saati sitten sieltä lähdettäessä – riittää kun tekee parhaansa ja pyrkii soittamaan monipuolisesti kaikkia bändisoittimia omien taitojensa mukaisesti. Tärkeintä lopulta on kehittyminen ja sen näkyminen omassa toiminnassa. Lahjakas oppilas ei välttämättä saa hyvää numeroa, jos oma toiminta tunneilla ei ole sen mukaista. Suullista itsearviointia tehdään jatkuvasti ja lukuvuoden loppupuolella jokaisen oppilaan kanssa pidetään keskustelutuokio menneistä kuukausista ja käydään yhdessä läpi hyvät ja vielä kehitystä kaipaavat asiat. Kiinnostus tekemiseen ja harjoitteluun kantaa pitkälle –aikuiset voivat synnyttää siihen kipinän, mutta oppilaat itse tekevät loput.

Mikäli musiikin arviointi askarruttaa, voi opettajalle laittaa rohkeasti viestiä.

Ps. Tuntityöskentelyn ja -näyttöjen lisäksi oppilaat voivat tehdä myös ylimääräisiä suorituksia. Lisätehtävät ovat vapaaehtoisia, mutta hyvin tehtyinä ne voivat korottaa numeroa. Kaikkia tehtäviä saa halutessaan toteuttaa useasti (mm. tekemällä monta eri kappaletta) ja jokainen arvostellaan erikseen. Yksi hyvin ja tarkkaan tehty kappale voi vaikuttaa numeroon yhtä paljon kuin kolme viimeistelemätöntä. Kolme hyvin viimeistelyä kappaletta kuitenkin vaikuttavat enemmän kuin yksi hyvä. Jokaisesta suorituksesta on mahdollisuus saada korotusmerkintä, ylärajaa ei ole.

Esimerkkejä lisätehtävistä:

- Musiikkiin liittyvä kirjallinen esitelmä. Aihealue voi olla lähes mitä tahansa maan ja taivaan väliltä, muun muassa: bändit, artistit, musiikkityylit, soittimet, musiikin kuuntelu, soittaminen, musiikkiterapia, luonnon äänet, musiikin vaikutus ihmiseen, musiikin historia, musiikin merkitys yhteiskunnassa, musiikilla vaikuttaminen, soitinrakennus, tietokone-musiikki, tanssin ja musiikin yhteys, konsertit, musiikkivideot, laulaminen, meteli, yms.
- Tee oma kappale.
- Äänitä oma kappaleesi tietokoneella tai puhelimella.
- Äänitä cover-versio jonkun toisen kappaleesta tietokoneella tai puhelimellasi.
- Tee Remix-versio jostain kappaleesta.
- Harjoittele joku kappale soittamalla tai laulamalla ja esitä se yleisölle tai pelkästään musiikinopettajalle.
- Esiinny koulun juhlassa tai osallistu juhla- ja valmiste-tilaisuuksiin musiikinopettajan ”apukätenä”.
- Käy jonkun bändin keikalla ja kirjoita siitä arvostelu (ilmoita asiasta opettajalle ennen keikkaa)
- Kirjoita levyarvostelu

HUOM! Mikäli oppilaille on suurta halukkuutta kirjalliseen musiikin teoria- ja historiakokeeseen, voidaan se järjestää. Tässä tapauksessa opiskeltavat materiaalit jaetaan etukäteen ja niitä käydään läpi myös tunneilla. Joensuun seudun opetussuunnitelman liitteenä olevaa musiikin arvioinnin aputaulukkoa hyödynnetään arvioinnissa. Alla vielä linkki Polvijärven koulun musiikin vuosikelloon, joka on rakennettu Joensuun seudun opsin pohjalta.

[musiikin vuosikello val.pdf](#)

SOVELTAVAT VALINNAISET 1 x 2h

ELÄMÄNTAITOKURSSI

Työskentelyn tavoitteet:

-hyödyllisten elämäntaitojen vahvistaminen erilaisten toiminnallisten harjoitusten kautta.

Tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet:

- itsetuntemuksen kehittäminen
- omien vahvuuksien löytäminen
- hyvän mielen ylläpitäminen
- rentoutuminen
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu
- tärkeiden ihmissuhteiden vaaliminen (perhe, ystävät, seurustelu)

Kurssilla käsiteltävät sisältöalueet valitaan osittain oppilaiden tarpeiden ja toiveiden mukaisesti.

Arviointi:

Arvioinnin tukena käytetään alla olevaa taulukkoa, oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta:

Arvioinnin osa-alue	Arvosana 7	Arvosana 8	Arvosana 9	Arvosana 10
TYÖSKENTELY	Oppilas tekee, mitä käsketään. Ei osoita toiminnassaan omaaloitteisuutta.	Oppilas on motivoitunut työskentelemään asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Oppilas kantaa vastuuta tehtävistään.	Oppilas on työskentelyssään omaaloitteinen ja aktiivinen. Hän on halukas kehittämään omia taitojaan. Oppilas suhtautuu myönteisesti kurssisisältöihin ja tehtäviin.	Oppilaan työskentely ylittää asetetut tavoitteet. Hän tuo työskentelyyn omia ideoitaan ja jakaa osaamistaan muille.
RYHMÄSSÄ TOIMIMINEN	Oppilasta tulee patistaa tekemään osuutensa ryhmässä. Hänen ryhmätyötaidoissaan on vielä kehitettävää.	Oppilas työskentelee hyvin erilaisten ihmisten kanssa. Hän tekee osuutensa ryhmän tehtävistä ja käyttäytyy toisia kohtaan hyvin.	Oppilas toimii ryhmässä kiitettävästi ja vastuullisesti. Hän osoittaa kykyä ja halua yhteistyön ja myönteisen ilmapiirin luomiseen. Oppilas on sisäistänyt elämäntaitokurssilaisten yhteiset periaatteet. Hän kohtelee ryhmän jäseniä tasavertaisesti ja ystävällisesti.	Oppilas edistää toiminnallaan koko ryhmän toimintaa. Hän pitää yllä myönteistä ja arvostavaa ilmapiiriä ryhmässä ja koko kouluyhteisössä. Oppilas arvostaa yhdessä sovittuja asioita ja toimii ongelmatilanteissa rakentavasti.

Tietotekniikka (soveltava valinnainen 2h)

Tietotekniikan opiskelun tavoitteet ja sisällöt 9-luokalla:

Tietotekniikka on valinnaisaine modernin tiedonkäsityksen omaksumiseen ja järkevään tiedon hankintaan. Tietotekniikkaa ja toimisto-ohjelmien käyttötaitoa tarvitaan arkielämän työtehtävissä. Tietotekniikassa tavoite on, että oppilas hallitsee laitteistojen ja ohjelmistojen peruskäyttöön liittyvät perusasiat ja on selvillä sähköiseen viestintään liittyvistä vaaroista. Sisältöjä ovat

- Julkaisu- ja taitto-ohjelmat (Publisher)
- WWW – sivujen tekeminen (html- koodi)
- Esitysgrafiikka (Power Point)
- Internetin ja Office 365:n ja Classroomin käyttö
- Grafiikkaa ja kuvankäsittelyä
- Opetettujen ohjelmien soveltaminen käytännön harjoituksiin.

Arviointi:

- tuntiaktiivisuus (esim. oppitunnin seuraaminen, opetuskeskusteluun osallistuminen, viittaaminen ja mahdollinen vihkotyöskentely)
- tuntitehtävien tekeminen tietokoneella ja tietokonelaitteiston ja ohjelmien sujuva käyttö
- opettajien ohjelmien soveltaminen käytännön harjoituksiin (lopputyöt)
- mahdollisten lisätehtävien tekeminen
- itsearviointi

SAKSA 9.Ik

9. luokan saksan kielessä tavoitteena on oppia seuraavia arkielämään liittyviä asioita:

- voinnin tiedustelu ja terveydestä kertominen
- lähiympäristöstä kertominen
- tien kysyminen ja neuvominen
- hotellissa, vaatekaupassa ja ravintolassa asiointi

Rakenteen puolella harjoitteleminen lisää lukusanoja ja vuosiluvut, opimme kertomaan menneestä ajasta sekä tutustumme sivulauseen sanajärjestykseen ja dativiin.

Opettajajohtoisien ja itsenäisten työtavojen ohella oppilaat tekevät paljon harjoituksia parin kanssa sekä ryhmissä monin eri tavoin, erilaisia toiminnallisia työtapoja käytetään myös paljon. Oppilasta

rohkaistaan monipuoliseen kielenkäytön harjoittamiseen ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan. Oppilas arvioi säännöllisesti omaa työskentelyään ja oppimistaan.

Arviointiin vaikuttavat seuraavat asiat:

- arvosanat testeissä
- kotitehtävien teko
- tuntityöskentely ja tuntiaktiivisuus
- työskentely pari- ja ryhmätöissä
- opettajan havainnointi ja arviointikeskustelut oppilaan kanssa